

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – juli en augustus 2023

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maanden juli en augustus.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1 Spaans Voorzitterschap licht de prioriteiten van de komende zes maanden toe op de Raad Algemene Zaken

Op de Raad Algemene Zaken van 10 juli informeerde het Spaans voorzitterschap de ministers over de prioriteiten voor de komende zes maanden. Op de agenda staan onder meer uitbreiding van de EU en relaties met het Verenigd Koninkrijk, maar ook voorstellen omtrent gekwalificeerde meerderheidsbesluitvorming en versterking van de democratie. Daarnaast bespraken de ministers de tussentijdse herziening van het Meerjarig Financieel Kader van 2021-2027, die dient om de veranderde omstandigheden met impact op de EU-begroting in rekening te brengen. Zo wil men de steun aan Oekraïne structureel verankeren in de begroting door de faciliteit voor Oekraïne op te richten. Een ander voorstel is om een platform voor strategische technologieën (STEP) te creëren, dit om het concurrentievermogen van de EU op dit vlak te bevorderen. Verder kwam de jaarlijkse dialoog rond de rechtsstaat aan bod en hoe de evaluatie van lidstaten zal verlopen. Ten slotte lichtte de Commissie haar voorstel voor een Interinstitutioneel Ethiekorgaan toe, dat gemeenschappelijke ethische standaarden in de EU moet vaststellen.

1.2 Screeningswerkzaamheden komen op gang, EU beschermt haar markt tegen Chinese dumping en ontvangt WTO-klacht van Indonesië

Het interfederaal screeningsmechanisme voor buitenlandse directe investeringen trad in werking op 1 juli 2023. Onder het nieuwe mechanisme moeten investeringen in bepaalde gevoelige sectoren waarbij meer dan 10% of 25% van de stemrechten in handen komen van een buitenlandse investeerder, aangemeld worden om risico's voor openbare orde, nationale veiligheid en strategische belangen na te gaan. Investeringen waar sprake is van een territoriaal aanknopingspunt op Vlaams grondgebied en een mogelijke impact op Vlaanderen's materiële bevoegdheden, zullen door een Vlaamse investeringscreeningscommissie onder de loep genomen worden. Dit sluit aan bij de [EU-screeningsverordening van 2019](#). Verder nam de Europese Commissie begin augustus maatregelen om de Europese markt te beschermen tegen dumping. Zij verdubbelde haar anti-dumpingtarieven op Chinese optische glasvezelkabels en hernieuwde de bestaande anti-dumpingtarieven voor wolframcarbide. Ten slotte, initieerde Indonesië een klachtenprocedure bij de WTO om de compenserende invoertarieven op biodiesel ingesteld door de EU aan te vechten.

1.3 Ministers van Leefmilieu vergaderen informeel in Valladolid

Op 10 en 11 juli vond de Informele Raad Leefmilieu plaats. In een eerste sessie werd er gewezen op het belang om de uitdagingen inzake bescherming van bodem, water, bossen en biodiversiteit op een geïntegreerde manier aan te pakken. Tijdens de lunchsessie werden de verwachtingen scherp gesteld voor de derde bijeenkomst van het intergouvernementele onderhandelingscomité voor een nieuw mondiaal instrument tegen plasticvervuiling, die later dit jaar zal plaatsvinden. In een tweede sessie bespraken de ministers hoe ruimtelijke ordening en bescherming van natuur en biodiversiteit in overweging genomen kunnen worden bij de ontwikkeling van hernieuwbare energie. In een sessie gezamenlijk met de energieministers werd er vooruitgeblikt naar de bijeenkomst van de partijen van het VN-Klimaatverdrag, in aanwezigheid van de toekomstige voorzitter van de bijeenkomst, Dr. Sultan Al Jaber (VAE). Het belang van financiering en het uitfasen van fossiele brandstoffen werd onderstreept. De Europese Commissie verwees naar een geplande pledge inzake energie-efficiëntie en hernieuwbare energie.

1.4 Besprekingen in de marge van informele Energieraad leiden niet tot doorbraak inzake Elektriciteitsrichtlijn (EMD)

Op 11 en 12 juli 2023 kwamen de ministers van Energie samen voor een informele Energieraad onder het Spaanse Voorzitterschap. Tijdens een gezamenlijke werksessie met de ministers van Leefmilieu werd COP28 besproken, specifiek het vastleggen van internationale doelstellingen rond hernieuwbare energie en energie-efficiëntie. Vanuit België werd gewezen op het belang van uitfasering van fossiele brandstoffen. Andere werksessies gingen dieper in op thema's zoals de digitalisering van de interne energiemarkt en de beschikbaarheid van kritieke grondstoffen. België haalde hierbij het belang aan van circulariteit als deel van de oplossing. De meeste aandacht ging echter naar de lopende onderhandelingen over de Elektriciteitsrichtlijn (EMD). Op de Energieraad van 19 juni 2023 werd hierover immers geen algemene benadering bereikt. De besprekingen in de marge van de informele Energieraad leidden echter ook niet tot een doorbraak op korte termijn.

1.5 Eurogroep neemt verklaring aan over begrotingsbeleid en bespreekt toekomst van Europese kapitaalmarkten

Op 13 juli nam de Eurogroep een verklaring aan over het begrotingsbeleid in de eurozone voor 2024. De lidstaten zullen in 2023 en 2024 de steunmaatregelen ter compensatie voor de hoge energieprijzen afbouwen. De gerelateerde besparingen moeten gebruikt worden om begrotingstekorten te verminderen. Verder bespraken de ministers de internationale rol van de euro op basis van de jaarlijkse evaluatie van de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB gaf aan dat het gebruik van de euro in het internationale betalingsverkeer stabiel is gebleven ondanks het onrustige jaar. Tijdens de discussie werd ook de mogelijkheid besproken om bevroren Russische tegoeden aan te wenden voor de wederopbouw van Oekraïne. Vervolgens besprak de Eurogroep de ambitie om tegen maart 2024 een strategische visie af te kloppen ter versterking en verdieping van de kapitaalmarktunie. Ten slotte gaf de Commissie een toelichting over het wetsvoorstel betreffende de digitale euro. Verschillende lidstaten wezen onder meer op privacy en implementatiekosten als belangrijke aandachtspunten.

1.6 Aandacht voor sociale dialoog en sociale investeringen op de Informele Raad Sociale Zaken

Op 13 en 14 juli 2023 organiseerde het Spaans voorzitterschap een informele bijeenkomst van ministers voor werk en sociale zaken in Madrid. De ministers bespraken het versterken van de sociale dialoog als reactie op transitie in de arbeidsmarkt, zoals digitalisering en vergroening. Er werden suggesties gedaan om de Europese sociale dialoog te verbeteren, waaronder het vergemakkelijken van de uitvoering van overeenkomsten tussen Europese sociale partners. Er werd ook aandacht besteed aan het meten van de effecten van sociale investeringen en het behouden van ruimte voor dergelijke investeringen in het begrotingsbeleid van EU-lidstaten. Op initiatief van minister Escriva en minister Vandenbroucke werd voorgesteld om een nieuwe werkgroep op te richten om maatregelen omtrent sociale investeringen te onderzoeken. De resultaten kunnen in juni 2024 worden besproken tijdens de gezamenlijke vergadering van de EPSCO/ECOFIN-Raad, georganiseerd door het Belgische voorzitterschap.

1.7 Ecofin bespreekt aangepast voorstel voor nieuwe eigen middelen

Tijdens de Raad Economische en Financiële Zaken van 14 juli presenteerde de Commissie haar voorstel voor een aangepast pakket voor de volgende generatie eigen middelen, inclusief een nieuw tijdelijk statistisch eigen middel op basis van bedrijfswinsten. Over het voorstel bestond nog scepsis bij verschillende lidstaten, dus vroegen de ministers extra informatie en meer tijd om de voorstellen technisch te onderzoeken. Verder wisselde de Raad van gedachten over financiële steun aan Oekraïne in het kader van de tussentijdse herziening van het Meerjarig Financieel Kader en het daaraan verbonden voorstel om een faciliteit voor Oekraïne te creëren. De Raad nam ook uitvoeringsbesluiten aan tot goedkeuring van de gewijzigde plannen voor herstel- en veerkracht, inclusief een REPowerEU-hoofdstuk, van Frankrijk, Malta, Slowakije en Ierland. Ten slotte spraken de ministers tijdens het ontbijt onder andere over de wetgevende voorstellen voor de

hervorming van het EU-kader voor economische governance. Er werden prioritaire bouwstenen afgesproken voor verdere politieke onderhandeling.

1.8 Gedachtewisseling tussen de landbouwministers: impactanalyse bij Pesticidenreductiewet en New Genomic Techniques

Tijdens de Raad Landbouw van 25 juli bogen de ministers zich over een bijkomende impactanalyse van de Pesticidenreductiewet. Voor heel wat lidstaten blijven er vragen rond de impact van het voorstel onbeantwoord. België sloot hierbij aan en acht het nodig dat er meer duidelijkheid volgt over de impact op onder meer voedselzekerheid en landbouwinkomen. België wees ook op de nood van geïntegreerde gewasbescherming in de hele Unie, wat in Vlaanderen al jaren verplicht wordt toegepast. Het voorstel rond New Genomic Techniques (NGT's) werd algemeen genomen positief onthaald, al is verder onderzoek nodig. België gaf aan constructief te zullen meewerken aan de onderhandelingen. Voor Vlaanderen is de ontwikkeling van een gepast wetgevend kader hiervoor belangrijk, aangezien het huidige kader voor genetisch gemodificeerde organismen niet volledig toegepast kan worden op NGT's.

1.9 Visserijministers zitten samen in Vigo over energietransitie

Op 17 en 18 juli 2023 zaten de Europese visserijministers samen rond de tafel tijdens een informele raad in Vigo om de energietransitie in de visserijsector te bespreken. De decarbonisatie van de vissersvloot in de EU is één van de speerpunten van het Spaanse voorzitterschap. Dit is ook voor de Vlaamse vloot erg relevant. De Vlaamse visserijsector is zelf voorstander en initiatiefnemer om te verduurzamen. Bijgevolg steunde Minister Crevits dit initiatief. Tijdens het overleg focussten de ministers op diverse drempels die momenteel de energietransitie hinderen, waarvoor ook op EU-niveau naar oplossingen wordt gezocht. Dit onderwerp zal zeker ook in de nabije toekomst volop in de actualiteit blijven. De Minister heeft haar deelname aan de informele raad ook gebruikt om verschillende bilaterale contacten te hebben met andere lidstaten en de vertegenwoordigers van de Europese Commissie.

1.10 Raad Buitenlandse Zaken bespreekt de uitstap van Rusland uit de Black Sea Grain Initiative

De Raad Buitenlandse Zaken van 20 juli besprak de Russische agressie in Oekraïne. Dmytro Koeleba, minister van Buitenlandse Zaken van Oekraïne, gaf updates over de militaire prioriteiten en behoeften van Oekraïne. Daarnaast werd het initiatief van Hoge Vertegenwoordiger Borell rond het verduurzamen en voorspelbaar maken van de defensiesteen aan Oekraïne besproken, alsook de uitstap van Rusland uit het Black Sea Grain Initiative. Ook de betrekkingen tussen de EU en Turkije kwamen aan bod, met aandacht voor de Cypruskwestie en het vrijwaren van respect voor fundamentele vrijheden en waarden, zoals gedefinieerd in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, waar ook Turkije lid van is. Op 29 en 30 augustus vond tevens een Informele Raad Defensie plaats, waar het 10-punten vredesplan van Oekraïne en de daarmee gepaarde Vredestop werden besproken. Ten slotte werd op de Informele Raad Buitenlandse Zaken van 30 en 31 augustus de situatie in Niger en de Sahel behandeld.

1.11 EU-ministers buigen zich over het versterken van de interne markt met het oog op open strategische autonomie

Tijdens de informele bijeenkomst rond industrie en interne markt bespraken de Europese ministers hoe de interne markt versterkt kan worden en met welke uitdagingen de Europese industrie wordt geconfronteerd. Minister Brouns nam hieraan deel. Voor Vlaanderen vormt de interne markt de hoeksteen van onze economie en is er actie nodig op drie gebieden: bijscholing en omscholing van de beroepsbevolking, een verdieping van de interne markt op het gebied van diensten en de kapitaalmarktunie, en een efficiënter en voorspelbaar regelgevingskader dat bedrijven versterkt in plaats van ze te belasten met te veel administratieve hindernissen. De lidstaten bespraken tijdens werksessies ook staatssteun, concurrentievermogen en financiële steunmaatregelen met een link naar het recente Commissievoorstel voor een Platform voor Strategische Technologieën voor Europa (STEP). Sommigen pleitten tijdens de

debatten voor technologische neutraliteit binnen de Verordening voor een nettonulindustrie (NZIA), wat botste op weerstand van Duitsland dat geen Europese financiële middelen wil zien vloeien naar nucleaire technologieën.

1.12 EU-ministers debatteren over wetenschapsdiplomatie en het tweede strategische plan onder Horizon Europa

Op de Informele Raad Onderzoek bespraken de ministers hoe wetenschap diplomatie vooruit kan helpen en vice versa. België benadrukte het belang van gedeelde waarden bij wetenschappelijke samenwerking met andere partners en wilt aandachtig blijven voor buitenlandse inmenging. De ministers bespraken de rol van wetenschapsdiplomatie in het bereiken van duurzame ontwikkelingsdoelstellingen en het belang van gezamenlijke onderzoeksinfrastructuren voor internationale samenwerking. Daarnaast kwam het tweede strategische plan onder Horizon Europa aan bod. Lidstaten verwelkomden het plan en onderlijnden het belang van consistentie, gezien een toenemend aantal afwijkende initiatieven (zoals STEP en Chips JU). Afwijkingen van het strategisch plan zouden alleen mogelijk moeten zijn in noodgevallen, gerechtvaardigd door uitzonderlijke omstandigheden en vergezeld van monitoring. Verder vroegen verschillende lidstaten meer oproepen voor lagere Technology Readiness Levels, terwijl anderen ongenoegen uitten over de aangekondigde zesde EU-missie (New European Bauhaus), waarover later dit jaar een beslissing wordt genomen.

1.13 Ministers van Volksgezondheid bespreken digitale gezondheid, mentaal welzijn en voorzieningszekerheid van geneesmiddelen

Op de Informele Raad Gezondheid van 28 juli 2023 werd als eerste thema digitale gezondheid besproken. Dit diende als thematische voorzet om de finale onderhandelingen over de European Health Data Space aan te kunnen snijden, waarvoor over een aantal elementen nog geen akkoord is bereikt. De onderhandelingen gaan verder op raadswerkgroepniveau. Ten tweede werd mentale gezondheid besproken, met name de mogelijkheden voor de integratie van mentaal welzijn in alle beleidsmaatregelen en de verbetering van toegang tot geestelijke gezondheidszorg. Er werd in het bijzonder gekeken naar kwetsbare groepen, zoals jongeren. Ten derde besprak de Raad de open strategische autonomie bij geneesmiddelen tijdens het lunchdebat. De ministers wisselden gedachten over hoe men op EU-niveau de voorzieningszekerheid van geneesmiddelen kan garanderen, aangezien de vraag groot blijft om tekorten van geneesmiddelen gezamenlijk aan te pakken op EU-niveau.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Commissievoorstellen

In juli en augustus 2023 werden vijf voorstellen van richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- afvalstoffen
- bodemmonitoring en bodemveerkracht
- het internationale verkeer maximaal toegestane afmetingen, en van de in het internationale verkeer maximaal toegestane gewichten
- bescherming van slachtoffers van misdrijven
- ziekenverplegers die in Roemenië zijn opgeleid

In juli en augustus 2023 werden vijftien voorstellen van verordeningen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- procedureregels betreffende de handhaving van Verordening (EU) 2016/679
- een schema van algemene tariefpreferenties
- nieuwe genoomtechnieken
- het in de handel brengen van teeltmateriaal van gewassen
- het in de handel brengen van bosbouwkundig teeltmateriaal
- Europese statistiek
- boekhouding van broeikasgasemissies van vervoersdiensten
- gebruik van spoorweginfrastructuurcapaciteit
- circulariteitsvereisten voor voertuigontwerpen
- kwik wat betreft tandheelkundig amalgaam en andere kwikhoudende producten
- Arbeidsmarktstatistieken
- veiligheid van speelgoed
- vangstmogelijkheden voor bepaalde visbestanden
- vangstmogelijkheden voor sommige visbestanden en groepen visbestanden
- maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen van tricyclazool

2.2. Aangenomen richtlijnen

In juli en augustus 2023 werden vier aangenomen richtlijnen gepubliceerd.

- een vrijstelling voor kwik in smeltdrukcomzetters voor capillaire rheometers
- protocollen voor het onderzoek van bepaalde rassen van landbouw- en groentegewassen
- vrijstelling voor lood als thermische stabilisator in polyvinylchloride
- elektronisch bewijsmateriaal in strafprocedures

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

1. *Vlaams scorebord*

De Europese Commissie publiceert tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Deze gegevens worden meegenomen tijdens de samenstelling van het "Vlaams scorebord".

A. Vlaams scorebord december 2023

Het Vlaams scorebord van december 2023 telt 12 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan zijn 4 richtlijnen reeds omgezet.

B. Vlaams scorebord juni 2024

Het Vlaams scorebord van juni 2024 telt 4 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan zijn 3 richtlijnen reeds omgezet.

C. scorebord december 2024

Het Vlaams scorebord van december 2024 telt 4 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in juli en augustus 2023 nog maatregelen nemen in 19 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

8 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

11 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in juni 2023 betrokken in 26 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

20 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

6 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	31. 08. 2022	30. 09. 2022	31. 10. 2022	30. 11. 2022	31. 12. 2022	31. 01. 2023	28. 02. 2023	31. 03. 2023	30. 04. 2023	31. 05. 2023	30. 06. 2023	31. 08. 2023
Ingebrekestellingen	13	13	13	13	10	11	11	11	11	10	10	10
Met redenen omklede adviezen	9	12	11	11	10	9	9	9	11	12	12	9
Dagvaardingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	22	25	24	24	20	20	20	20	22	22	22	19

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management